

מכתב ששלח ליבוש קוצר לשתי אחיותיו שהיו בפולין לאחר ההתקפה

הגדולה - 14 ליולי 1938

לחייקה ופוליה שלום רב!

אין בדעתי לכתוב הרבה, אני רק רוצה להוסיף כמה דברים שאותם אני לא יכול לכתוב במכתב הביתה. הימים האחרונים הם מאוד מתוחים, כמו בארץ כולה גם אצלנו. אנחנו פשוט עייפים מכל העובר אותנו וזה אפשר להכיר בפני כל חבר וחבר ובפרט לאחר הלילה ההוא-ליל ההתקפה הגדולה. קשה לי בכתב לתאר לכן מה שהיה אצלנו ומה שעבר באותו ערב. באם יש מעשה גבורה בישראל היה אותו הערב הביטוי הנאמן ביותר לכך. עמדנו במערכה קשה ומסוכנת, כמעט פנים אל פנים מול הרוצחים.

את שואלת פוליה איך זה יתכן שהם יתקרבו עד לגדר, קשה לי להסביר לכן את התנאים הטופוגרפיים של הגבעה שלנו. נעשה מצדם דבר העזה שלא יאומן. ועוד מספר ימים לאחרי ההתפרצות על גבעת-עדה. בכל זאת כולנו היינו בהרגשה והכרה מלאה שאלינו לא יתקרבו וזאת הייתה דעתם גם של המומחים הצבאיים בהגנה שמבקרים אותנו. והנה היתה זאת אשליה. בשעה 9.30 שמענו שלוש יריות ואחרי זה הטלפון נותק. אחד הדברים שעזר לנו במערכה, מיד אחרי שלוש היריות כל החברים המזוינים בכל כלי הנשק היו בעמדות. כעבור עשרה רגעים נשמעו מרחוק 6 יריות, כפי שיתברר היו היריות מצד הדרך, שם הייתה כנופיה שנייה שחסמה את הדרך והתכוננה להתקיף את העזרה שתסע אלינו. שש היריות היו סימן שהדרך כבר חסומה והכנופיה שמתפקידה היה לפרוץ את הגדר, כבר יכולה להתחיל בפעולה. כעבור חמישה רגעים ראה אחד החברים מעמדה בצד מערב של המחנה (לאור הירח) תנועה של כמה ערבים על יד הגדר. מיד העיר את תשומת לבם של שאר החברים בעמדה שמספרם הגיע לשבעה.

סידרו את שבעת הרובים לאותו כיוון ונתנו סלבה (זאת אומרת כולם יחד). בתור תשובה לכך הומטרו המון יריות עלינו לאורך כל הגדר. המרחק בין הגדר שלנו והעמדות שלנו הוא 10-15 מטר. התוקפים הערבים ירו וצעקו צעקות פראיות - "עליהום", "אטבח על יהוד" וכו' ההתקפה ארכה שעה ארוכה והחברים שלנו עבדו מתוך גבורה שקשה לתארה במילים. אתה רואה לנגד עיניך את הערבים הרוצחים והם כמעט שרואים אותך. למעלה מ-500 יריות ירינו (בעיתון כתוב היה 300). מה שעזר לנו הרבה הוא שהשתמשנו גם עם דברים אחרים מחוץ לרובים.

הם עלינו זרקו שלוש פצצות. אחת הייתה קרובה למטרה של פגיעה בנו, אולם התגלגלה קצת ולא הצליחה. אנחנו בשטח זה כן הצלחנו.

בתוך הצעקות, היריות וההתפוצצויות נשמעו אנחות חזקות של הפצועים שלהם. זה הוסיף מרץ לחברים וה"מכונה" עבדה.

כידוע מצאנו למחרת בבוקר, כשיצאנו לבקר את שדה המלחמה, ערבי אחד הרוג בבגדי חאקי עם כל מיני סימנים צבאיים (וכוכבים על היד). הייתה לו משרקה ובכיס פצצה.

בצד השני של הגדר, על יד הגדר מצאנו כפייה שהם לובשים על הראש. הלכנו בעקבות הדם כמה צעדים (גם המשטרה הייתה). נמצאה נעל אחת ועוד עשרים צעד נעל שנייה.

לאורך כל הקו הזה היו שלוליות דם גדולות, כפי הנראה סחבו אותו הרוג לכפר הערבי. זה הקורבן השני הבטוח. בקו השלישי נמצאו עוד זוג נעלים ועקבות דם בהרבה מקומות. המשטרה מעריכה שהיו עוד הרוגים ופצועים קשה.

המשטרה מוסרת לנו מפי ערבי בלש שלהם (גם כאלה ישנם), הכנופיה שכבה למעלה משעה וחיכתה לסימן ההתחלה (היריות מהדרך). הם שכבו במדרון הגבעה איפה שהפרוז'קטור לא מגיע. בכפר השכן שלנו, הם אמרו לפני שיצאו אלינו, שהם יבואו בלילה לשדוד את הרכוש שלנו כי בכוונתם לעשות חורבן מלא. אחרי ההתקפה כשהלכו בחזרה דרך הכפר הזה, אמרו שהם טעו בחשבון כי חשבו אותנו לאחת הנקודות החלשות.

זה שנהרג היה המפקד שלהם שהלך בראש והוא מכפר רחוק מאיתנו "אום-אל-פחם". הוא הזהיר את חבריו בני הכנופיה כי מי שלא יעז להתקדם וייסוג אחורנית יקבל ממנו כדור בראש. לפני שקברנו אותו עשינו לו כמה צילומים והוא נראה בהם כרוצח חי.

אתן בטח מתעניינות בי ופעולתי בשעת ההתקפה. אעשה לכן אולי הפתעה נעימה, בשבילי לא כל-כך נעימה. בערב ההוא אני לא הייתי בג'וערה כי אם בעין-השופט. זאת אומרת בנקודה החדשה שלנו. שם במגדל גרים כרגע 10 אנשים.

באותו ערב אמר לי המפקד שלנו שאנחנו עוברים הערב לשבוע ימים לנקודה (אני בתור אתת). כל מה שספרתי לכם ומה שקרה ראינו מרחוק של כמה מאות מטרים מעל המגדל. כל הזמן בלי הפסק קבלתי באיתות את הידיעות.

למחרת ב-10 בערב ירו עלינו כ-50 יריות אל המגדל. כששמעו היריות הראשונות חשבנו שזאת חזרה על מה שהיה אמש.

בג'וערה דאגו לנו כי חשבו שהפעם ניסו להתראות איתנו מקרוב. אנחנו שם רק 10 אנשים, אם כי מבוטחים במגדל סגור ומבוצר. ענינו להם בכמה עשרות יריות וזה הכל.

אני רוצה להגיד לכן שעם המתיחות מסביב שהיא טבעית, נוכחנו פעם נוספת לדעת שיש לנו כושר פעולה ואנו מסוגלים לעמוד במערכה.

כרגע אני שוב בג'וערה. ועם כל האפשרויות שלנו והבטחון, יש רצון לנוח. לנוח מכל הנעשה מסביבך בימים ולילות אלה. כמה מאושרים נהיה כשנוכל פעם ללכת לישון בהרגשה שהלילה יעבור בשלום ושלא נצטרך להעמיס רובה ואקדח על יד המיטה.

לכן קצת יראה הדבר כמופרז אבל ככה זה ולא אחרת. נשאר בתקווה שיהיה טוב. לאבא אל תראו את המכתב הזה ותדעו להסביר לו שהשד לא נורא כל-כך.

אני רק עכשיו ראיתי שכתבתי לכן את הדף השמיני, ממש לא הרגשתי בזה. לספר הייתי יכול פי כמה וכמה. דבר אחד אני יודע, שדברים אלה מחשלים את הבן אדם וכרגע כשאתה שומר בעמדה בשמירת-לילה לא פעם יש לך רצון שיבואו יבואו ונראה כוחנו. אבל יותר טוב שלא יבואו.

יימח שמם וזכרם.

שלום רב!

לייבוש.